

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

21 лютого 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 239/вс-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого - Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Гладія С.В., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтримку рішення Комісії в складі колегії від 06 лютого 2019 року № 169/вс-19 про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Кравця Олександра Олександровича здійснювати правосуддя, ухваленого в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України,

встановила:

Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 02 серпня 2018 року № 185/зп-18 оголошено конкурс на зайняття 78 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема 26 посад у Касаційному адміністративному суді.

Кравець О.О. 10 вересня 2018 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для підтвердження здатності здійснювати правосуддя в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Комісією 16 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 118/вс-18, зокрема, про допуск Кравця О.О. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі в конкурсі на посади суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Комісією 18 жовтня 2018 року ухвалено рішення № 231/зп-18, яким призначено кваліфікаційне оцінювання в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, зокрема Кравця О.О.

Кравець О.О. 12 листопада 2018 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 80,25 бала та згідно з рішенням Комісії від 13 листопада 2018 року № 257/зп-18 його допущено до виконання практичного завдання під час іспиту в межах кваліфікаційного оцінювання кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 14 листопада 2018 року практичного завдання кандидат Кравець О.О. набрав 84,5 бала та згідно з рішенням Комісії від 27 грудня 2018 року № 327/зп-18 його допущено до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досє та проведення співбесіди» в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

Відповідно до положень статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) з метою сприяння Комісії у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності (далі - ГРД), яка, зокрема, надає Комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за наявності відповідних підстав - висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Підпунктом 4.10.5 пункту 4.10 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі - Регламент), передбачено, що висновок або інформація розглядаються Комісією під час співбесіди на відповідному засіданні в порядку, визначеному цим Регламентом та Положенням про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення.

ГРД 20 січня 2019 року надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Кравця О.О. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 19 січня 2019 року (далі - висновок ГРД).

Стосовно доводів, вказаних у висновку ГРД, Кравець О.О. надав усні і письмові пояснення та копії підтверджувальних документів.

Відповідно до висновку ГРД кандидат Кравець О.О. у складі колегії суддів 23 грудня 2013 року прийняв рішення, яким залишено без змін постанову Одеського окружного адміністративного суду від 25 листопада 2013 року у справі № 815/8050/13-а, якою була встановлена заборона проведення будь-яких мирних зібрань на значній території м. Одеса невизначеному колу осіб у період з 25 листопада до 31 грудня 2013 року. Окрема думка кандидатом щодо прийнятого рішення не оголошувалася.

Указана обставина вже була підставою для затвердження 18 квітня 2017 року висновку ГРД про невідповідність кандидата критеріям доброчесності та професійної етики в межах конкурсу на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, оголошеному рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року, проте ГРД не знайшла підстав для зміни вже наданої у вказаному висновку від 18 квітня 2017 року оцінки діям кандидата та їх негативного впливу на авторитет судової влади і віру народу в правосуддя.

Стосовно викладеного кандидат Кравець О.О. зазначив, що під час розгляду апеляційної скарги Одеської обласної організації Політичної партії «УДАР (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка» за адміністративним позовом виконавчого комітету Одеської міської ради до Одеської міської організації Політичної партії «Європейська партія України», громадської організації «Правова корпорація», громадської організації «Заклад Пауерліфтингу», ОСОБА_1 про

обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання 23 грудня 2013 року у складі колегії суддів: Домусчі С.Д., Кравця О.О., Шеметенко Л.П., по суті розглядалася заява про закриття провадження та визнання нечинною постанови суду першої інстанції, яка набула законної сили після апеляційного розгляду 12 грудня 2013 року. Вона викладена у формі апеляційної скарги, а тому за відсутності підстав, визначених статтею 157 КАС України, суд відмовив у задоволенні апеляційної скарги представника ООПП «УДАР Віталія Кличка» та залишив судові рішення без змін.

Ще однією з підстав для висновку ГРД стало те, що кандидат на посаду судді повідомив недостовірні відомості у декларації доброчесності судді за 2015 рік, а саме, що не приймав одноособово або у складі колегії суддів рішень, передбачених статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Факт повідомлення кандидатом недостовірних відомостей у декларації доброчесності судді за 2015 рік був встановлений рішенням Комісії від 26 квітня 2017 року № 65/вс-17, яким кандидата визнано таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Щодо цієї обставини Кравець О.О. зазначив, що внаслідок неоднозначно викладених вимог закону, помилково не повідомив у декларації доброчесності судді за 2015 рік про факт прийняття рішення яким обмежено мирні зібрання. виправляючи вказану помилку кандидат подав виправлену декларацію доброчесності судді за 2015 рік, а також в декларації доброчесності судді за 2017 рік в особливих відмітках надав пояснення стосовно прийняття вказаного рішення.

Наступною підставою для висновку ГРД стало те, що кандидат на посаду судді надав неправдиві відомості під час кваліфікаційного оцінювання для отримання позитивного результату при оцінці за критеріями професійної етики чи доброчесності. Це виразилося в тому, що на запит ГРД кандидат надав скановані копії декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2009-2014 роки. При порівнянні примірників декларації за 2012 рік, наданої кандидатом, з тією, що міститься в матеріалах досьє кандидата № 01298, яке формувалося під час його участі у конкурсі до Верховного Суду, оголошеному рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року, виявлені суттєві розбіжності.

Так, в наданій кандидатом декларації вказано майнові права членів сім'ї на 5/6 квартири площею 59,2 кв.м та 5 об'єктів майна різної площі в пункті «Інше нерухоме майно» декларації. Натомість в декларації, яка міститься в матеріалах досьє, ця нерухомість не вказана. Візуальне порівняння зазначених декларацій показує, що сторінки 1—4 та 6—9 є ідентичними. Відмінності є тільки у сторінці 5 декларації, що може свідчити про заміну цієї сторінки при наданні кандидатом декларації до ГРД з метою приховати факт недекларування нерухомого майна у 2012 році.

Стосовно вказаної обставини кандидат зазначив, що в деклараціях до 2012 року та після 2012 року завжди вказував про наявність частини квартири, яку подарувала його мати. Однак, заповнивши декларацію за 2012 рік, через день чи два зрозумів, що не вказав долю квартири свого неповнолітнього сина, у зв'язку з чим надав у відділ кадрів суду тільки п'ятий лист декларації із повним переліком майна, власником якого є

кандидат та члени його сім'ї. Чому відділом кадрів суду надано невивправлену декларацію, пояснити не може.

Іншою підставою для висновку про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Кравця О.О. критеріям професійної етики та доброчесності стало те, що кандидат, перебуваючи за кордоном, ухвалював судові рішення. Так, в період з 04 до 11 січня та з 01 до 10 травня 2014 року кандидат перебував за кордоном, проте в Єдиному державному реєстрі судових рішень наявні судові рішення ухвалені під головуванням Кравця О.О. датовані 09 січня 2014 року (справа № 814/4161/13-а) та 05 травня 2014 року (справи №№ 821/4306/13-а та 821/2836/13-а).

Стосовно цієї підстави кандидат зазначив, що ухвали було підписано цифровим підписом та передано до Єдиного реєстру судових рішень після повернення до України, а дату в судових рішеннях зазначено помилково.

Дослідивши висновок, наданий ГРД, пояснення кандидата та додані до нього документи, Комісія у складі колегії 06 лютого 2019 року ухвалила рішення № 169/вс-19 про визнання Кравця О.О. таким, що підтвердив здатність здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Відповідно до абзацу третього підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту рішення Комісії у складі колегії про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення у разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другим частини першої статті 88 Закону.

Питання про підтримку рішення колегії Комісії від 06 лютого 2019 року № 169/вс-19 було призначено до розгляду на засіданні Комісії у пленарному складі на 21 лютого 2019 року.

Під час засідання представник ГРД заявив, що Громадська рада доброчесності підтримує висновок ГРД про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Кравця О.О. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 19 січня 2019 року.

Під час співбесіди кандидат надав аналогічні пояснення вже наданим під час співбесіди 06 лютого 2019 року та викладеним у своїх письмових поясненнях.

Стосовно двох підстав висновку ГРД, а саме постановлення ухвали про залишення без змін рішення про встановлення заборони проведення мирних зібрань, а також декларування недостовірних відомостей у декларації доброчесності судді (пункт 17 розділу II), то вони вже були предметом розгляду під час участі кандидата у попередньому конкурсі - до Верховного Суду, оголошеному рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року, і їм було надано відповідну правову оцінку, яка відображена у рішенні Комісії від 26 квітня 2017 року. Комісія погоджується із доводами, викладеними у вказаному рішенні Комісії, а отже, підстави для їх переоцінки відсутні.

Стосовно інших підстав висновку ГРД, то Комісія погоджується з цими підставами, а пояснення кандидата не спростовують їх. Комісія критично ставиться до пояснень кандидата, що йому не зрозуміло, чому відділом кадрів суду надано невивправлену декларацію, оскільки саме кандидатом надано цю декларацію до ГРД і

саме декларант несе відповідальність за достовірність зазначених у декларації відомостей.

Комісія також критично оцінює пояснення кандидата, що ним не ухвалювалися судові рішення під час перебування за кордоном, оскільки службова довідка, на яку посилається кандидат, підтверджує тільки підписання ним електронним цифровим підписом електронних примірників судових рішень та направлення їх до Єдиного державного реєстру судових рішень набагато пізніше дати ухвалення вказаних судових рішень.

А пояснення кандидата, що це всього лише помилка свідчить про недбале ставлення до своїх обов'язків, оскільки Комісією встановлено ухвалення ще п'яти судових рішень (справи № № 815/1412/13-а, 2-а-604/11/2013, 2-а-1872/11/2120, 2-а-6723/12/1470, 2а-1899/11/2116) під час перебування кандидатом за кордоном у періоди з 05 до 12 травня 2013 року та 29 вересня до 06 жовтня 2013 року, чотири з яких ухвалено по суті.

Крім того, у Комісії виникли обґрунтовані сумніви щодо законності джерел походження коштів членів родини кандидата, до якої входила його мати - Волянська Лариса Володимирівна, у період до 2016 року.

Так, на підтвердження законності джерел походження коштів кандидат надав письмові пояснення та підтверджувальні документи. В додаткових письмових поясненнях від 05 лютого 2019 року кандидат вказав, що його мати в 2004 році отримала дохід в розмірі, еквівалентному 200 000 доларів США, від продажу корпоративних прав на приватне підприємство «Інтеко» (код ЄДРПОУ 31185458), посвідчений договором купівлі-продажу корпоративних прав від 15 квітня 2004 року. Проте з наданої нотаріально засвідченої копії договору купівлі-продажу корпоративних прав вбачається, що продаж корпоративних прав вчинено за 500 грн без урахування ПДВ.

У 2005 році мати кандидата отримала дохід у розмірі, еквівалентному 64 000 доларів США, від продажу квартири загальною площею 63,2 кв.м. за адресою: м. Одеса, АДРЕСА_1 та АДРЕСА_2. Проте з наданої нотаріально засвідченої копії договору купівлі-продажу квартири від 20 вересня 2005 року продаж квартири вчинено за 18 560 гривень.

Відповідно до частини першої статті 88 Закону, якщо ГРД у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Комісія в пленарному складі, заслухавши доповідача, дослідивши рішення Комісії від 06 лютого 2019 року № 169/вс-19, ухвалене у складі колегії Комісії, висновок ГРД та пояснення кандидата, встановила, що Комісією у складі колегії було надано помилкову оцінку дослідженим матеріалам суддівського дос'є та дос'є кандидата Кравця О.О., зокрема обставинам, викладеним у висновку ГРД, поясненням кандидата, та ухвалено необґрунтоване рішення про визнання Кравця О.О. таким, що підтвердив здатність здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду з огляду на таке.

Європейською Хартією про статус суддів визначено, що коли система підвищення суддів по службі ґрунтується не на вислuzі років, вона має ґрунтуватися виключно на якостях та достоїнствах, що були помічені під час виконання суддею його обов'язків шляхом об'єктивної оцінки його діяльності одним або кількома судьями та бесіди з суддею, що оцінюється.

Згідно з Рекомендацією № (94) 12 «Незалежність, дієвість та роль суддів» всі рішення стосовно професійної кар'єри суддів повинні мати в основі об'єктивні критерії; як обрання, так і кар'єра суддів повинні базуватись на заслугах, з урахуванням їхньої кваліфікації, чеснот, здібностей та результатів їхньої праці.

Згідно з Бангалорськими принципами поведінки суддів, схвалених резолюцією 2006/23 Економічної і Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року, дотримання етичних норм, демонстрація дотримання етичних норм є невід'ємною частиною діяльності суддів. Суддя дотримується етичних норм, не допускаючи прояву некоректної поведінки при здійсненні будь-якої діяльності, що пов'язана з його посадою. Постійна увага з боку суспільства покладає на суддю обов'язок прийняти ряд обмежень, і, незважаючи на те, що пересічному громадянину ці обов'язки могли б здатися обтяжливими, суддя приймає їх добровільно та охоче. Поведінка судді має відповідати високому статусу його посади.

Кодексом суддівської етики, затвердженим XI з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року, на суддів покладено обов'язок докладати всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, їх поведінка була бездоганною. Суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

Відповідно до роз'яснень Кодексу суддівської етики, затверджених рішенням Ради суддів України від 04 лютого 2016 року № 1, суддя добровільно приймає на себе обмеження, пов'язані з виконанням ним своїх професійних обов'язків, які унеможливають створення умов, що викликать сумніви у доброчесності поведінки судді та його безсторонності, незалежності і об'єктивності.

За загальним правилом суддівської етики суддя повинен бути прикладом законослухняності, завжди поводитися так, аби зміцнювати віру громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Дотримання високих стандартів поведінки означає, що суддя повинен добровільно і свідомо відстоювати доброчесність та незалежність судової влади, що, у свою чергу, зумовлює обов'язок сумлінно, чесно і кваліфіковано виконувати призначення носія судової влади. Він також добровільно приймає на себе обмеження, пов'язані з виконанням ним своїх професійних обов'язків, які унеможливають створення умов, що викликать сумніви у доброчесності поведінки судді та його безсторонності, незалежності і об'єктивності.

Доброчесна поведінка судді має торкатися всіх сфер його життя, у тому числі, і матеріальної (майнової) сфери. Йдеться про добросовісну поведінку судді в реалізації обов'язку бути обізнаним про свої майнові інтереси та здійснення активних дій щодо вжиття розумних (адекватних) заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї, виявляючи повагу до законів і лояльність до публічних фінансових інтересів держави.

Зважаючи на викладене, рішення Комісії в складі колегії від 06 лютого 2019 року № 169/вс-19 про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Кравця Олександра Олександровича здійснювати правосуддя підтримане менше ніж одинадцятьма членами Комісії.

Ураховуючи наведене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Регламентом, Комісія

вирішила:

визнати Кравця Олександра Олександровича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду.

Припинити участь кандидата Кравця Олександра Олександровича в конкурсі на зайняття вакантної посади судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, оголошеному Комісією 02 серпня 2018 року.

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

С.В. Гладій

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцьок

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка